

TRYSIL KOMMUNE
Postboks 200
2421 TRYSIL

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

Sak/dok.: 10/02667-204

07.10.2024

Ark.: 326.12

Vedtak i navnesak 2023/325 - Kokko/Bakko mfl. i Trysil kommune

Statens kartverk har i dag gjort vedtak om skrivemåten av 79 stedsnavn i Trysil kommune. Vedtakene er gjort med hjemmel i § 7 tredje ledd i lov om stadnamn.

Vedtakene med kommentarer ligger som vedlagt liste.

Bakgrunn

Kartverket reiste navnesaken etter å ha mottatt en rekke lokale innspill om skrivemåten av stedsnavn i Trysil. Saken omfatter navn med flere skrivemåter, skrivemåter som vurderes som feilaktige og en del navn som ikke har stått på kart tidligere. Navnesaken ble reist for å fastsette rett skrivemåte for offentlig bruk.

Rettslig grunnlag

Når skrivemåten av et stedsnavn skal fastsettes for offentlig bruk, er hovedregelen å ta utgangspunkt i den nedarva lokale uttalen av navnet. Skrivemåten skal følge gjeldende rettskrivingsprinsipper, jf. § 4 første ledd i loven. Skrivemåten skal være praktisk og ikke skygge for meningsinnholdet i navnet, jf. § 1 første ledd.

I tillegg må det tas hensyn til normeringspraksisen i området og skrifttradisjonen for navnet saken gjelder, og hva som er registrert i Sentralt stedsnavnregister (SSR) fra før. Lokale ønsker fra dem som har uttalerett, skal også spille inn.

Høring

Kartverket sendte saken til kunngjøring i Trysil kommune i brev datert 16.10.2023.

Trysil kommune har hatt saken på høring. I brev datert 29.01.2024 har kommunen sendt de lokale uttalelsene til Språkrådet.

Det kom høringsinnspill fra følgende:

- 1) Tørberget historielag om navnet *Kokko/Bakko*
- 2) Ljøradalen grendeutvalg om en rekke navn
- 3) Olav Rønnes om *Gnollengkanken*
- 4) Frank Willy Lie om *Stranda, Holma/Hølma* og *Skaftstranda*
- 5) Ole Nordvang om *Elttjønnna*
- 6) Arne Nohr om *Kjevelsmyra/Kjeversmyra*

I tillegg gir kommunen noen tilleggsopplysninger i oversendelsesbrevet, bl.a. om *Falkerstrandtjønnen* og *Kjeversmyra*.

Språkrådet har gitt sin tilråding 19.03.2024. Tilrådinga er vedlagt.

Mer informasjon om noen navneledd:

Skår/skor

Skrivemåtene *skår* og *skor* veksler i stedsnavn i Trysil og nabokommunen Engerdal. Ljøradalen grendeutvalg foreslår i sitt innspill å gjennomføre *å* i alle navn. Opphavet er norrønt *skor*. Dagens form er *skor* eller *skør* på nynorsk og *skår* på bokmål. Ordet betyr bl.a. 'trang kløft i ei bergside', som passer her.

Det er et kjennetegn for trysilmålet at gammel kort o-lyd får uttalen med den spesielle lyden som gjengis som *^* i Trysilnavn, en *ø*-aktig lyd, omtrent som */ʌ/* i engelsk *but*.

Fagrådet i Språkrådet har behandlet *skor/skår* to ganger, senest 12.6.2024, da saken gjaldt *Sagbekkskora /skåra* (se vedlegg). Diskusjonen gjaldt skrivemåten av navneleddet generelt. Språkrådet pekte på at en *o* i skrift på norsk kan uttales på mange måter, mens *å* i skrift alltid uttalt *å*. Dermed er det større fare for at skrivemåten med *å* kan komme til å endre lokal uttale av navnet, enn at skrivemåten med *o* vil gjøre det. Språkrådet holder dermed fast på sin tidligere tilråding, nemlig at skrivemåten bør være *s skor*.

Kartverket er enig i Språkrådets vurdering. Skrivemåten med *å* gir ingen pekepinn om den lokale uttalen. Den som har kjennskap til dialekten, vet imidlertid at ord med *o* kan få den karakteristiske *ø*-lyden, f.eks. *g* i *godt* og *ofte*. Det samme gjelder navneledd som *grov* og *hol* (hull). Skrivemåten med *o* vil derfor være bedre for å gjengi og bevare den lokale uttalen.

Kartverket vedtar skrivemåten **skor** i alle naturnavn i saken med dette leddet.

Vi understreker at *Skåret* er tatt opp i en egen navnesak. Gårds- og grendenavnet har sin egen utvikling, med en sterkere skriftradisjon og større brukerkrets enn naturnavna, og det er naturlig å behandle dette navnet separat.

Grov/grøv

Grov uttales med den samme vokalen som *skor*. Her foreslår Ljøradalen grendelag at man velger konsekvent skrivemåte enten med *ø* eller *o*.

Språkrådet tilrår skrivemåten *grov* i samsvar med norsk rettskriving.

Kartverket mener at rettskrivningsformen også er den beste for å få fram lokal uttale, jf. diskusjonen av *skor* ovenfor. Vi vedtar **grov** i alle navn i saken der navneleddet inngår.

Flå

Navneleddet *flå* inngår i fire av navna i denne saken.

Språkrådet tilrår skrivemåten *flågjet* på bakgrunn av uttalen *flå(jje)*. *Flågje/flåggje* er registrert i Norsk ordbok ([flågje \(norsk-ordbok.no\)](http://flågje.norsk-ordbok.no)) med betydningen 'større stykke (jord, skog, fjell og myr), fra Trysil.

Trysilnavn oppgir uttalen *flå(jje)* for *Nordre* og *Syndre Grønkjeldflået* og bare *flå* for Røsfå. For *Sloangflået* opplyses det spesifikt at begge uttaleformene er i bruk.

Kartverket har kontaktet Vidar Storbæk, som forklarer at uttalen varierer mellom *flå* og "*flåjje* selv innafør Ljøradalen. Lokalt ønske er skrivemåten *flået*.

Kartverket mener skrivemåten *flågjet* er problematisk, ettersom det verken er et ord i norsk rettskriving eller inngår i andre norske stedsnavn. Dermed vil ordet være ukjent både for lokale og utenforstående. Skrivemåten er heller ikke lydrett, siden den ikke får fram at uttalen i den utvidede formen er med kort å.

Kartverket vedtar derfor skrivemåten **flået** i samsvar med skrifttradisjonen, det lokale ønsket og den kortere uttaleformen. Bestemt artikkel høres ikke i intetkjønnsord som slutter på vokal i dialekten, jf. *-flyet*.

Samlevedtak

Ljøradalen grendelag skriver flere steder at de ønsker konsekvent skrivemåte av navneledd. Hvis kommunen ønsker det, kan Kartverket gjøre samlevedtak for navneledd i naturnavn. Det innebærer at man fastsetter én skrivemåte for navneledd som har varierende skrivemåte. Det kan f.eks. gjelde *nordre/nørdre, kvern/kvenn, bjørn/bjønne, skor/skår*. Samlevedtak blir bare gjort for naturnavn.

Foreløpig er det bare gjort samlevedtak for navneleddet *tjønn* i Trysil. I SSR finner vi bøyingsformene *tjønn, tjønna* (best. form) og *tjønne* (flertall). Trysilnavn har registrert intetkjønnsform *-tjønne* for flere tjern der SSR har *-tjønna*, bl.a. *Aborttjønne*. De utfyllende reglene åpner for å velge *tjønna* eller *tjønne* i samsvar med lokal uttale. I dag er bestemt form *tjønna* gjennomført i Trysil. Kartverket følger dette prinsippet og vedtar *tjønna* bl.a. i *Nørdre* og *Syndre Falkerstrandtjønna*.

Kunngjøring

Kommunen skal sørge for at vedtaket gjøres kjent for de partene i kommunen som har klagerett etter § 12 første ledd i loven, og som ikke er adressater i dette brevet, jf. § 9 i forskrift om stadnamn. Kommunen oppfordres også til å informere innbyggerne i kommunen, f.eks. med notis i ei lokalavis og på nettsidene sine.

Bruk av vedtatte skrivemåter

Vi vil minne om reglene i stedsnavnloven om plikt til å bruke vedtatte skrivemåter, jf. § 11: «Når skrivemåten av eit stadnamn er fastsett etter denne lova og ført inn i stadnamnregisteret, skal han brukast av eige tiltak av dei som er nemnde i § 1 tredje ledd.» Det vil si organer for stat, fylkeskommune og kommune samt selskaper som det offentlige eier fullt ut.

Vi presiserer at lov om stadnamn regulerer *offentlig* bruk av stedsnavn. Privatpersoner og bedrifter som ikke er heleide av det offentlige, er derfor ikke pålagt å følge vedtatte skrivemåter.

Når det samme navnet er brukt om ulike navneobjekter på samme sted, skal skrivemåten i primærfunksjonen som hovedregel være retningsgivende for skrivemåten i de andre funksjonene. Dersom dette vedtaket blir stående uten at det blir påklagd, legger vi derfor til grunn at kommunen vedtar samme skrivemåten i ev. adressenavn og adressetilleggsnavn der navnet blir brukt.

Klage

Vedtaket om skrivemåten kan etter § 12 i lov om stadnamn påklages av dem som etter § 6 bokstav a til c har rett til å ta opp saker om skrivemåten av stedsnavn. Klagefristen er tre uker fra meldinga om vedtaket er kommet fram til mottaker, jf. § 9 i forskrift om stadnamn. Dersom meldinga skjer med offentlig kunngjøring, starter klagefristen fra den dagen vedtaket blir kunngjort første gang. De som har klagerett, har rett til å se saksdokumentene, som er arkivert hos vedtaksorganet. Det er anledning til å søke om utsatt iverksetting av vedtaket til klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

En eventuell klage skal sendes til Kartverket med kopi til kommunen. Klagen skal grunngis, og grunngivinga må behandle alle navn eller navneledd klagen gjelder.

Når man tar opp en klagesak, gjelder de samme saksbehandlingsreglene som for navnesaker ellers. Dersom vedtaket blir opprettholdt, sender Kartverket saken videre til klagenemnda for stedsnavnsaker, som er oppnevnt av Kulturdepartementet.

Med vennlig hilsen

Helge Dønvold
seksjonssjef

Berit Sandnes
stedsnavnansvarlig

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Lenker: [Lov om stadnamn](#)
[Forskrift om stadnamn](#)
[Utfyllande reglar om skrivemåten av norske stadnamn](#)

Vedlegg: Navneliste med vedtak
Tilråding i navnesak Kokko/Bakko mfl. I Trysil kommune
Tilråding i navnesak *Sagbekkskåra* og navneleddet *skor/skår/skør* i Engerdal kommune

Kopi Ljøradalen Grendeutvalg v/Trygve Opseth
Trysilnavn v/Vidar Storbæk
Tørberget historielag
Frank Willy Lie, 66/30
Olav Rønes